

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ RÉGIÓK FELZÁRKÓZTATÁSA

Hátrányos helyzetű régiók felzárkóztatásának elősegítése a felnőttképzés, közművelődés módszereivel
(Országos szakmai konferencia 2008. október 16-án)

Ahogy egy család nem lehet igazán boldog, ha valamelyik tagja tartósan beteg vagy gyengélkedik, úgy egy nemzet sem lehet megelégedett, ha egyes vidékei lemaradtak a fejlődésben, és nem lehet teljességgel gazdag és szép ez az ország, ha Csereháton, Hegyközben, az Ormánságban nagy a munkanélküliség, falvak sokasága nem megy előre, nem gyarapodik. A konferencia azt vizsgálta, mit tehet e betegség gyógyításában a felnőttoktatás, közművelődés.

Ma az ország lakosságának mintegy 15%-a, összesen mintegy másfélmillió ember él ezeken az igen elmaradott vidékeken, főképpen a határmenti falvakban. A egyik ok Trianonra vezethető vissza, amely úgy húzta meg a határt, hogy elvette ezektől a térségektől kulturális, gazdasági központjukat. A másik körülmény, hogy a nehézipar, bányászat visszaesése miatt megszűnt a napi és a heti ingázás az ország ipari központjaiba, de a 70-es, 80-as évek felemás mezőgazdasági fejlődéséből is kimaradtak ezek a térségek, új munkahelyek sem létesültek.

A konferencia előadásában és az azt követő vitákban egy igen speciális andragógiai, közművelődési stratégia körvonalai bontakoztak ki, amelyben egybeötvöződik a településfejlesztés, munkahelyteremtés és a „testre-szabott” felnőttképzés, közösségi nevelés. Ebben fontos helyet kap a családott, tanulástól elszokott fiatalok és idősek önbizalom erősítése, az erejükben és az előzetes tudásukba vetett hitük visszanyerése. Oda kell hatni, hogy minden községben, kistérségben legyen valaki, egy igen aktív, leleményes, kreatív közösség, amely a térség mindenirányú lehetőségeit (kulturális hagyományok, turisztika, táji adottságok) feltárva, megfogalmazza a kiterjesztési lehetőségeket és feltárja az ehhez szükséges tudást. Az európai és a hazai források bőségesek, félő azonban, hogy ezek a pénzek nehezen jutnak el oda, ahova szánják. Ezért egy támogató, mentori szolgálatra van szükség, amelynek kulcsintézményei lehetnek a felnőttoktatási, közművelődési szervezetek, intézmények, akik segítenek megfogalmazni az igényeket, és a pályázati mechanizmussal párhuzamosan egy alulról építkező kölcsönös párbeszédű folyamatot hoznak létre. Erre már van is

jó példa egyes vidékeken, a kistérségi koordinátorok működésében. Mindenképpen fontos a mindenirányú önkormányzati, társadalmi, munkaügyi, szakmai, gazdasági, vállalkozói erők összefogása.

Hasznosnak bizonyult a nemzetközi kitekintés is, amelyből megtudtuk, hogy Portugália egy lepusztult körzetében, képzéssel egybekötött, hosszú és szívós munkával, az uniós és a hazai forrásokat ügyesen felhasználva, turista paradicsomot hoztak létre, ahol a szerelő-javító munkálatokat – az erre a célra kiképzett – helyi fiatalok látták el. Lisszabon egyik elgetűsödött negyedében pedig csellengő akrikai fiatalok táncát koreografálták színpadra, és „multi-kulturális” főzni tudó, vállalkozói képzéssel felkészített asszonyokból lettek étteremtulajdonosok, akikhez szívesen térnek be az amerikai turisták. Tanulságos, hogy Mexikóban „kulturális misszionáriusok mozgalma segíti a távoli vidékek oktatását.

A mintegy tíz frontvonalból érkezett és hetven felnőttoktatási, közművelődési és munkaügyi „multiplikátor”, megelégedettségét a helyszínen is kinyilvánítva, távozott „A Művelődés Hete – a Tanulás Ünnepe” programsorozat keretében megrendezett konferenciáról. Többen még utólag is, elektronikus úton köszönték meg a hasznos útravalót.

A konferenciát a Magyar Pedagógiai Társaság Felnőttnevelési Szakosztálya rendezte, partnerségben a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátussal.

Irodalom, melyet a résztvevők átvehettek a konferencia helyszínén

Sára János, a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Területfejlesztési Főosztályvezetőjének „A területi kohézió az uniós és hazai fejlesztéspolitikában” c. előadása, 9 old.

Háttéranyag „A területi kohézió az uniós és hazai fejlesztéspolitikában” c. előadáshoz. 10 old.

Összeállította: Botka Mónika.

A kedvezményezett térségek besorolása. Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium. Új Magyarország. Leporellő. 2007. 6 old.

Overcoming Exclusion Through Adult Learning. (A kirekesztés legyőzése a felnőttkori tanulás segítségével). OECD. Paris. 1999. 178 p.